

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра фундаментальної та прикладної геології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету геології,
географії, рекреації і туризму

Віліна ПЕРЕСАДЬКО

“ 08 ” серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ПРАКТИКА

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
освітні програми
спеціалізація
вид дисципліни
факультет

другий (магістерський)

10. Природничі науки

103. Науки про Землю

Геологія

обов'язкова

геології, географії, рекреації і туризму

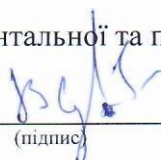
2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму
«26» серпня 2024 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Лур'є А.Й., д. геол.-мін. н. професор кафедри
фундаментальної та прикладної геології

Програму схвалено на засіданні кафедри фундаментальної та прикладної геології
Протокол від «26» серпня 2024 року № 14

Завідувач кафедри фундаментальної та прикладної геології

_____ (Валерій СУХОВ)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантами освітньо-професійних програм:

Гарант ОПП «Геологія»

_____ (Ірини САМЧУК)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму
Протокол від «26» серпня 2024 року № 7

Голови науково-методичної комісії
факультету геології, географії, рекреації і туризму

_____ Олександр ЖЕМЕРОВ
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програму **науково-дослідницької практики** складено відповідно до освітньо-професійної програми «Геологія» підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 103 «Науки про Землю».

Практика є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців із вищою освітою. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення у разі одержання необхідного обсягу практичних знань і умінь відповідно до стандартів освіти.

1. Опис науково-дослідницької практики

1.1. Мета науково-дослідницької практики

Науково-дослідницька практика проходить з метою формування у студентів дослідницької компетентності та готовності до дослідницької діяльності.

1.2. Основні завдання **науково-дослідницької практики** – сформувані у студентів наступні компетентності:

ЗК 02. Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності.

ЗК 03. Здатність спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня суміжних галузей знань.

СК4. Володіння сучасними методами досліджень, які використовуються у виробничих та науково-дослідницьких організаціях при вивченні Землі, її геосфер та їхніх компонентів.

СК5. Здатність застосовувати знання і необхідні практичні навички з планування, організації, мотивування, контролю та регулювання діяльності профільних підприємств і установ.

СК7. Вміння проектувати, планувати і проводити наукові дослідження, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове впровадження у виробництво, писати наукові роботи.

1.3. Характеристика науково-дослідницької практики

Загальна кількість кредитів: 9 Загальна кількість годин: 270.

Нормативна.

Семестр: 2 Вид контролю: іспит.

1.4. Заплановані результати практики виявляються у сформованості у студентів таких знань, умінь, навичок та інших результатів навчання:

- ПРН 2. Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в науках про Землю.
- ПРН 3. Вміти спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань, у тому числі в міжнародному контексті, в глобальному інформаційному середовищі.
- ПРН 4. Розробляти, керувати та управляти проектами в науках про Землю, оцінювати і забезпечувати якість робіт.
- ПРН 5. Планувати і здійснювати наукові експерименти, писати наукові роботи за фахом, польові і камеральні дослідження геологічного середовища, інтерпретувати отримані результати досліджень.

2. Зміст та організація проведення науково-дослідницької практики

1. Розділ 1: Підготовчі роботи до проведення практики: вибір теми майбутнього дослідження, місця проходження практики (за потреби у доступі до специфічного обладнання, наявного в інших геологічних організаціях або інших структурних підрозділах факультету геології, географії, рекреації і туризму та Харківського національного університету в цілому). Планування етапів дослідження (польового та камерального етапів за потреби).
2. Розділ 2: Проведення наукового дослідження. Самостійна робота студентів над темою дослідження: робота з фондovими матеріалами, в архівах та бібліотеках, робота в лабораторіях, польові маршрути тощо. Результатом даного етапу має стати зібраний матеріал для підготовки рукопису публікації за темою дослідження. Самостійна робота може проводитися в тому числі із додатковими консультаціями керівника практики.
3. Розділ 3: Камеральні роботи . Самостійна робота студентів над

узагальненням проведеного дослідження, систематизації матеріалу, аналізу проб, зразків тощо. Робота над оформленням отриманих результатів у вигляді рукопису наукової публікації (відповідно до вимог, вказаних у методичних вказівках до даної практики). Також на даному етапі має бути проведена робота над звітом за результатами проходження практики.

3. Вимоги до баз науково-дослідницької практики та організація її проведення

Основним місцем проведення практики є кафедра фундаментальної та прикладної геології Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Задля отримання матеріалів, роботи зі специфічним обладнанням студенти можуть також проходити практику в межах інших структурних підрозділів факультету геології, географії, рекреації і туризму (кафедр та лабораторій) та, загалом, університету. Конкретне місце проведення практики залежить від теми дослідження, освітніх та наукових потреб здобувача вищої освіти.

За готовність бази практики до її проведення відповідають керівники практики. Якщо заплановано проведення експедицій в регіони України, про дотримання необхідних побутових умов піклується керівник практики (відповідно до навантаження НПП).

Організація та проведення практики здійснюють науково-педагогічні працівники кафедри фундаментальної та прикладної геології – професори, доценти, старші викладачі. Керівники практики визначаються під час планування річного навантаження науково-педагогічних працівників кафедри. Оскільки важливим елементом дослідницької діяльності є її самостійність, керівник практики не є постійним наглядачем за студентами. Керівництво практикою може відбуватися як в аудиторних умовах, так і дистанційно з використанням дистанційних технологій навчання. Основні ж дослідження проводяться студентами самостійно.

Розрахунок загального обсягу часу на проходження студентами практики враховує 5 днів по 6 робочих годин на день протягом 6 тижнів. Відповідно до навчального плану для виконання студентами програми практики відведено 9 кредитів – 270 годин. Таким чином, на один тиждень припадає 1,5 кредити.

4. Індивідуальні завдання з практики - не передбачені.

5. Вимоги до звітної документації по практиці

За результатами проходження практики студент має подати керівнику практики рукопис публікації за темою дослідження та звіт про проходження практики, який одночасно виконує функції щоденника практики. Саме тому звіт повинен мати дбайливо оформлений вигляд та являти собою опис етапів проходження практики, завдань, вирішенням яких займався студент в умовах дослідницької діяльності. Обсяг звіту має повно відображувати усю попередньо вказану інформацію.

Поради щодо організації усіх етапів наукового пошуку, правильного написання та оформлення публікації та звіту з практики максимально повно висвітлені у методичних вказівках до проходження науково-дослідницької практики.

6. Підбиття підсумків науково-дослідницької практики

Підсумки практики студент представляє у вигляді виступу на засіданні кафедри. Він може проходити аудиторно або в режимі дистанційного навчання з використанням дистанційних технологій. Захист передбачає доповідь за результатами проведеного дослідження та відповіді студента на питання присутніх НППІ щодо його діяльності протягом звітного періоду.

7. Критерії оцінювання результатів науково-дослідницької практики

Оцінюються наступні види роботи студента:

1. рівень самостійності роботи студента;
2. якість проведеного студентом дослідження, оформлення рукопису публікації та написаного студентом звіту;
3. рівень відповідей студента під час його захисту матеріалів практики;
4. дисциплінованість та організованість, виявлені студентом при проходженні практики.

Загальні критерії оцінювання роботи студентів

- До 30 % від максимальної оцінки - матеріал викладено уривчасто, загальними фразами, відсутні приклади, студент плутається у термінах, немає чітких акцентів на питаннях, які висвітлює. Якість відповідей дає зрозуміти, що студент опанував обсяг матеріалу менший обсягу, прослуханого протягом вивчення геологічних дисциплін. Графічний матеріал низької якості, відсутні підписи до елементів карт та колонок.
- До 60 % від максимальної оцінки - матеріал викладено в повному обсязі, але відсутні приклади, студент чітко розрізняє терміни та визначення, але немає чітких акцентів на питаннях, які студент висвітлює. Якість відповідей дає зрозуміти, що студент опанував обсяг матеріалу чітко в межах обсягу, прослуханого протягом вивчення геологічних дисциплін. Графічний матеріал достатньо якісний, проте наявні незначні помилки при оформленні.
- До 100 % від максимальної оцінки - матеріал узагальнено та викладено в повному обсязі, наявні приклади, студент чітко орієнтується у професійній термінології, розставляє чіткі акценти на питаннях, які висвітлює. Якість відповідей дає зрозуміти, що студент опанував обсяг матеріалу більший, прослуханого протягом вивчення геологічних дисциплін. Графічний матеріал виконано якісно, наявні легенда карти, усі підписи до структурних елементів карт, помилок в оформленні немає.

Більш детальні критерії оцінювання по кожному з видів роботи студентів подано у методичних вказівках.

8. Методи контролю

Контроль здійснюється систематично протягом всього періоду практики, основним методом контролю є перевірка керівником практики рукопису публікації, звіту з практики та заслуховування звітів та доповідей студентів про проходження практики та їх відповідей на питання керівника практики та інших НПП щодо проведеного дослідження.

9 Схема нарахування балів

Оцінюється загальна якість роботи студента та якість усіх створених протягом практики матеріалів (звіт, рукопис публікації графічні матеріали).

Максимальна оцінка, яку може студент отримати за проходження практики – 100 балів. Схема нарахування балів має наступний вигляд: рукопис публікації – максимум 60 балів; якість оформлення звіту (та за потреби інших графічних матеріалів) – максимум 15 балів; захист результатів дослідження та звіту (володіння матеріалом, уміння аргументувати та відстоювати власну точку зору) – максимум 25 балів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види діяльності протягом практики	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно
70–89	добре
50–69	задовільно
1–49	незадовільно

10 Рекомендована література

Основна література

1. Історія та методологія геологічних досліджень. URL : <http://mineralogy.univer.kharkov.ua/istogimetgeolngngegh>.

Допоміжна література

2. Суярко В. Г. Загальна та нафтогазова геологія: навчальний посібник / В. Г. Суярко, О. О. Сердюкова, В. В. Сухов. — Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. — 212 с.
3. Свинко Й.М. Геологія: Підручник / Й.М. Свинко, М.Я. Сивий. - К.: Либідь, 2003. - 480 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://geoinf.kiev.ua/wp/kartograma>